

*Л.В. МАМЧУР, молодший науковий співробітник
Національний науковий центр
"Інститут аграрної економіки"*

Формування організаційно-економічного механізму збалансованого розвитку ринку м'яса та м'ясопродуктів

Постановка проблеми. Розвиток ринку м'яса та продуктів його переробки як складової цілісного продовольчого сегмента структурованого і консолідованого аграрного ринку на нинішній час є чи не одним із важливих напрямів аграрної політики країни. Його збалансований розвиток та функціонування із розвиненим конкурентним середовищем дає змогу досягти ефективного розвитку суміжних галузей та необхідного рівня забезпечення населення якісними продуктами харчування, а в кінцевому результаті – відповідного рівня продовольчої безпеки.

Реалізація економічного, соціально-демографічного й екологічного потенціалу розвитку досліджуваного ринку забезпечується за рахунок конкурентоспроможності галузі тваринництва й м'ясопереробних підприємств як на внутрішньому, так і зовнішніх ринках.

В умовах децентралізації та розвитку інтеграційних процесів відбувається зближення всіх рівнів ринку (місцевого, регіонального, національного й ін.) під безпосереднім регулювальним впливом на поведінку ринкових суб'єктів та ринкову кон'юнктуру інституційних ринкових та неринкових інститутів та інституцій. Саме це вимагає формування напрямів збалансованого розвитку вітчизняного ринку м'яса й продуктів його переробки, безпосередньо пов'язаного з розвитком інтеграційних процесів із обов'язковим урахуванням

конкурентоспроможності його суб'єктів, при оптимальному використанні можливостей зовнішнього інституціонального середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Напрацювання в означеному напрямі безперечно існують, зокрема, суттєвий внесок у розв'язання наведених проблем розвитку ринку, виробництва м'яса та м'ясопродуктів зробили П. Саблук, В.Месель-Веселяк [1], О.Мазуренко [1, 2, 3], П. Пуцентейло [4], І. Демчак, Д. Микитюк, В. Завалевська [5], Р. Мудрак [6], М. Місюк [7], І. Яців [8], Ю. Прудніков [9], Н. Копи-тець [10, 11], В. Орел [12], П. Березівський [13] й ін.

Розглядаючи ринок м'яса і м'ясопродуктів як товарно-сегментований напрям цілісного аграрного ринку, слід виділити також напрацювання в контексті становлення останнього, що здійснюються багатьма вченими, серед яких варто виділити П. Саблука [14], О. Шпи-чака [15], О. Шпикуляка [16], Н. Герасимчук [17], М. Ібатулліна [18], І. Охріменка, [19], В. Мамчура [20] та ін.

Проте, враховуючи, що в практичному плані ринок м'яса та продуктів його переробки – динамічний, це вимагає розширення поля дослідницьких напрацювань, зокрема, визначення подальших шляхів становлення через оцінку збалансовані його розвитку з подальшим формуванням відповідного організаційно-економічного механізму його забезпечення.

Мета статті – аналіз сучасного стану ринку м'яса, оцінка його збалансованості та фо-

рмування відповідного організаційно-економічного механізму його розвитку.

Виклад основних результатів дослідження. Підкреслюючи значущість інституційного середовища функціонування ринку м'яса та продуктів його переробки (сукупності основоположних політичних, економічних, соціальних і юридичних правил як його базису) формування системної моделі розвитку даного ринку як продовольчого сегменту аграрного ринку та середовища взаємодії господарюючих суб'єктів, є чи не одним із важливих напрямів в питанні формування організаційно-економічного механізму його збалансованого розвитку.

Ринок являє собою фундаментальне поняття, визначають яке з різних поглядів із використанням природних, технічних і суспільних наук, де кожному виду діяльності відводиться своя категорія ринку (фізичний, географічний, правовий, продовольчий, аграрний, соціальний, інституційний тощо).

Інтеграційні процеси, які відбуваються в сучасному економічному (ринковому) середовищі, сприяють трансформації існуючих

економічних систем, що приводить до інституційних змін. У результаті інтеграції суб'єктів господарювання відбуваються відповідні ринкові трансформації, оскільки саме ринок є одним із етапів відтворювального процесу, сполучною ланкою між товаровиробником і споживачем.

Збалансованість розвитку ринку м'яса та продуктів його переробки визначається принципами й особливостями, серед яких слід відмітити: ефективне і конкурентоспроможне виробництво, яке забезпечує економічну й фізичну доступність якісних і безпечних продуктів харчування населенню; забезпечення продовольчої безпеки та стійкого розвитку сільської місцевості тощо.

Проблема підвищення ефективності галузі тваринництва і розвиток відповідного товарного сегмента вітчизняного ринку м'яса та продуктів його переробки з роками не втрачає своєї актуальності. Слід зазначити, що на відміну від інших ринків його функціонування знаходиться в складному становищі, що пов'язано перш за все із скороченням поголів'я худоби та птиці (рис. 1).

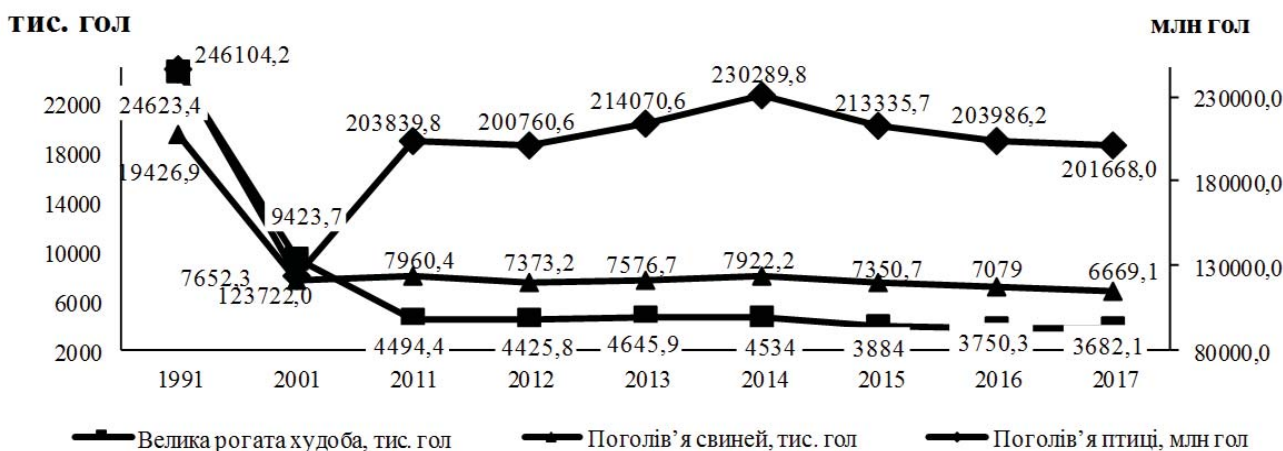

Рис. 1. Динаміка забезпечення м'ясною сировиною відповідного товарного сегмента аграрного ринку

Джерело: Сформовано автором за даними Державної служби статистики України [21].

Так, у 2016 році в усіх категоріях господарств поголів'я ВРХ становило 3682,1 тис. гол., свиней – 6669,1 тис. гол., птиці – 204 млн гол. Порівнюючи показники попереднього року слід відмітити, що чисельність ВРХ зменшилася майже на 2 %, або у кількісному виразі – на 62,8 тис. гол., свиней – 5,8 %, або на 409,9 тис. гол., птиці – 1,2 %, або на 2318 млн гол.

Зменшення чисельності поголів'я худоби та птиці, а відповідно й зниження пропозиції сировини на ринку, спричиняє, на нашу думку, зростання цін (рис. 2), які не забезпечуються відповідним рівнем доходів громадян – споживачів м'яса та продуктів його переробки, зумовлюючи значне недоспоживання цього виду продовольства.

грн/тону

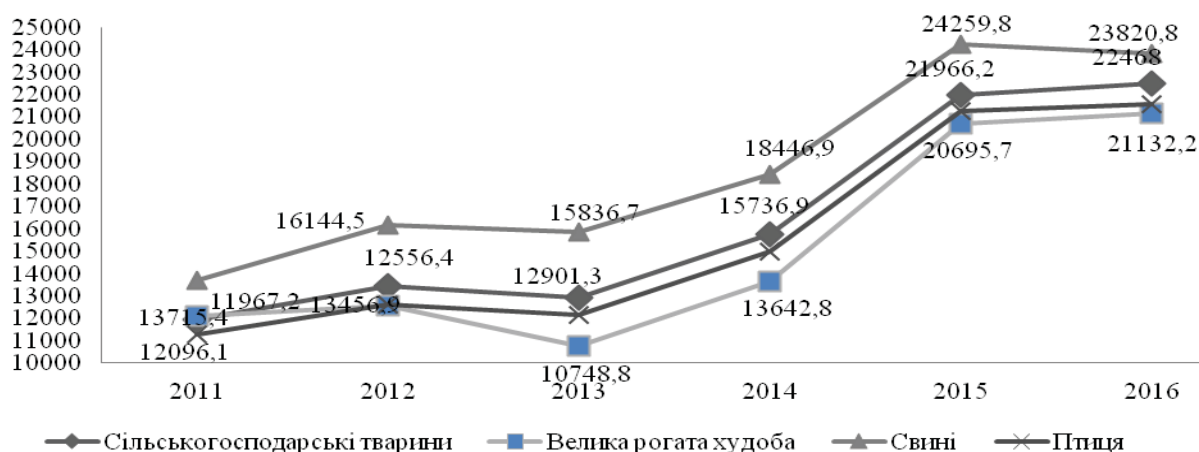

Рис. 2. Середні ціни реалізації м'ясної сировини сільськогосподарськими підприємствами

Джерело: Сформовано автором за даними Державної служби статистики України [21].

Щодо рівня споживання, слід констатувати що він не відповідає раціональним нормам, рекомендованим на рівні 81 кг на одну особу на рік. Отже, у 2016 році недоспожито м'яса особою майже 30 кг (рис. 3). Це саме стосується також попередніх років.

Неефективність збалансування розвитку ринку м'яса можна спостерігати і з власного забезпечення теперішнього рівня споживання (табл. 1).

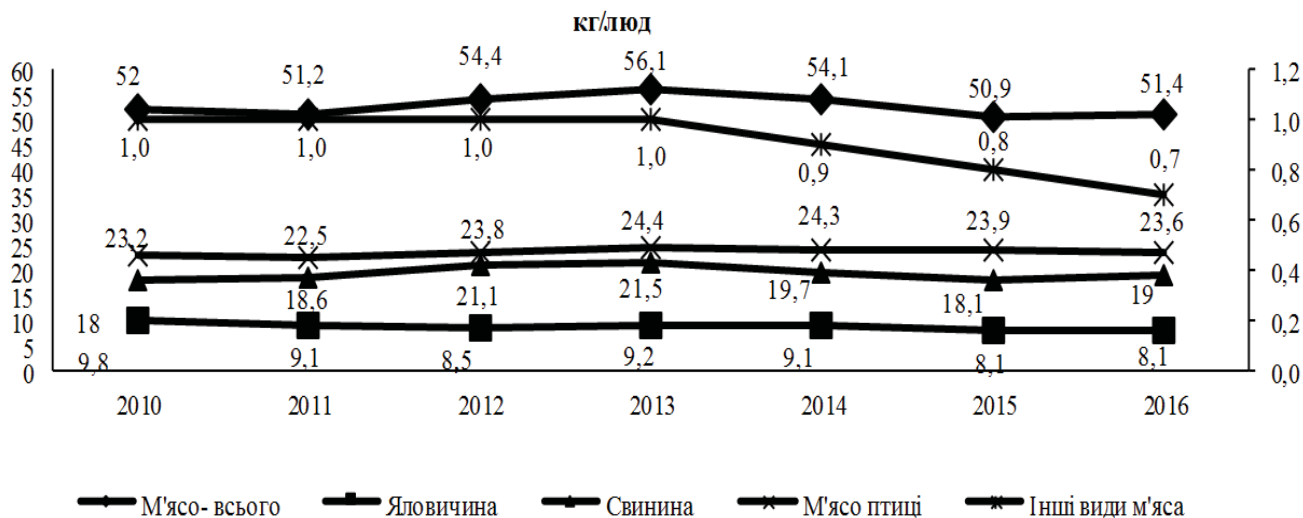

Рис. 3. Рівень споживання основних видів м'яса в Україні

Джерело: Сформовано автором за даними Державної служби статистики України [21].

1. Виробництво м'яса в Україні у розрахунку на одну особу, кг / рік

Рік	М'ясо – всього	Яловичина	Свинина	М'ясо птиці	Інші види м'яса
2010	44,9	9,3	13,8	20,8	1,0
2011	46,9	8,7	15,4	21,8	1,0
2012	48,5	8,5	15,4	23,6	1,0
2013	52,5	9,4	16,4	25,7	1,0
2014	54,9	9,6	17,3	27,1	0,9
2015	54,2	9,0	17,7	26,7	0,8
2016	54,5	8,8	17,5	27,3	0,8
+/- 2016/2010	9,6	-0,5	3,8	6,6	-0,2
2016/2010, %	121,4	94,4	127,4	131,5	77,1

Джерело: Сформовано та розраховано автором за даними Державної служби статистики України [21].

Рівень власного виробництва (пропозиції) м'яса забезпечує раціон харчування в енергетичній оцінці з розрахунку 3200 ккал у середньому на одну особу на добу, що відповідає оптимістичному рівню продовольчої безпеки, проте це пояснюється більшим споживанням м'яса птиці.

Необхідно сказати про існування загроз та переваг, найважливіші з яких: конкурентні переваги – на одну особу в забійній масі виробляється 54,5 кг м'яса, рівень споживання становить 51,4 кг, потенціал експорту при досягнутому рівні виробництва 2506 тис. т становить 303 тис. т; потенційні загрози – рівень доходів домогосподарств не уможли-

лює досягти раціональної норми споживання м'яса та продуктів його переробки, яка становить 81 кг, крім того обмеженою є пропозиція м'яса кролятини, індичатини та баранини.

В якості дослідження організаційно-економічного механізму збалансованого розвитку вітчизняного ринку м'яса та м'ясопродуктів вбачаємо в розробці прогнозів збалансованості останнього, враховуючи попит та пропозицію, перспективну ємність внутрішнього споживчого ринку, експортний потенціал і можливі прогнозні сценарії його розвитку (табл. 2, 3).

2. Збалансованість ринку м'яса і м'ясопродуктів

Показник	Рік								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017 (оцінка)		2020 (прогноз)	
						1-й сценарій	2-й сценарій	1-й сценарій	2-й сценарій
Попит - усього, тис. т	2610	2741	2551	2432	2508	2558,0	2563,6	2586,4	2592,0
у тому числі внутрішній ринок	2485	2559	2333	2187	2205	2174,0	2137,2	1989,9	1953,1
Експорт, тис. т	125	182	218	245	303	383,9	426,4	596,4	638,9
Пропозиція - всього, тис. т	2633	2721	2561	2481	2506	2589,8	2601,2	2647,1	2658,5
у тому числі виробництво	2210	2389	2360	2323	2324	2491,1	2537,6	2723,8	2770,3
Імпорт, тис. т	423	332	201	158	182	98,6	63,6	76,7	111,8
Виробництво на душу населення, кг / рік	48,5	52,5	54,9	54,2	54,5	59,8	61,6	68,7	70,5
Споживання на душу населення, кг / рік	54,4	56,1	54,1	50,9	51,4	52,4	52,3	61,9	69,8
Рівень самозабезпечення,%	89,2	93,6	101,5	106,5	106,0	114,2	117,8	132,4	136,0

Джерело: Сформовано та розраховано автором за даними Державної служби статистики України [21].

За 1-м сценарієм – рівень споживання м'яса на одну особу в рік у 2020 році має досягти 61,9 кг (враховуючи потенційні можливості). Ємність внутрішнього ринку забезпечуватиметься за рахунок власного виробництва в обсягах 2723,8 тис. т, ємність за видами м'яса становитиме: яловичини – 338,8 тис. т; свинини – 917,0; м'яса птиці – 1498,9; експорт – 90,2; 48,1 та 498,1 тис. т відповідно.

За 2-м сценарієм – рівень споживання м'яса на одну особу в рік у 2020 році має досягти 69,8 кг (враховуючи потенційні можливості). Ємність внутрішнього ринку забезпечуватиметься за рахунок власного ви-

робництва в обсягах 2770,3 тис. т, ємність за видами м'яса: яловичини – 3330,0 тис. т; свинини – 935,0; м'яса птиці – 1535,6; експорт – 96,0, 51,0 та 531,9 тис. т відповідно.

Проведений розрахунок прогнозної збалансованості розвитку вітчизняного ринку м'яса та м'ясопродуктів показує, що хоч і простежується певна динаміка, проте із загального можна побачити, що ринок знаходиться у депресивному стані й потребує постійної уваги держави і особисто суб'єктів господарювання, постійного пошуку заходів його стимулювання.

3. Збалансованість ринку м'яса відповідно до груп і запропонованих сценаріїв до 2020 року

Показник	Рік									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 (оцінка)	2020 (прогноз)	
									I сце- нарій	II сце- нарій
Збалансованість ринку яловичини										
Попит - усього, тис т	461	427	404	448	418	388	393	381,6	314,6	305,0
у тому числі внутрішній ринок	448	414	387	421	391	348	347	332,1	224,4	209,0
Експорт, тис т	13	13	17	27	27	40	46	49,4	90,2	96,0
Пропозиція - всього, тис т	453	422	405	447	420	400	392	389,6	336,6	329,0
у тому числі виробництво	428	399	389	428	413	384	376	379,3	338,8	333,0
Імпорт, тис т	25	23	16	19	7	16	16	10,3	8,2	4,0
Виробництво на душу насе- лення, кг/рік	9,3	8,7	8,5	9,4	9,6	9,0	8,8	9,1	9,0	9,0
Споживання на душу насе- лення, кг/рік	9,8	9,1	8,5	9,2	9,1	8,1	8,1	7,9	6,3	6,1
Рівень самозабезпечення,%	95,2	95,9	100,4	102,3	105,5	110,6	108,8	114,4	143,8	149,3
Збалансованість ринку м'яса свинини										
Попит - усього, тис т	828	866	988	985	864	817	828	850,6	795,1	787,1
у тому числі внутрішній ринок	827	852	963	977	849	776	815	822,4	746,9	736,1
Експорт, тис т	1	14	25	8	15	41	13	28,1	48,1	51,0
Пропозиція - всього, тис т	824	858	990	982	868	835	828	861,3	822,3	816,7
у тому числі виробництво	631	705	701	748	743	760	748	791,3	917,0	935,0
Імпорт, тис т	193	153	289	234	125	75	80	70,0	94,8	118,3
Виробництво на душу насе- лення, кг/рік	13,8	15,4	15,4	16,4	17,3	17,7	17,5	18,8	23,2	23,9
Споживання на душу насе- лення, кг/рік	18	18,6	21,1	21,5	19,7	18,1	19	19,5	19,7	19,7
Рівень самозабезпечення,%	76,4	82,9	72,9	76,5	87,7	98,0	92,3	96,2	118,1	121,3
Збалансованість ринку м'яса птиці										
Попит - усього, тис т	1103	1082	1171	1258	1227	1190	1253	1286,6	1467,1	1492,9
у тому числі внутрішній ринок	1070	1032	1089	1112	1051	1027	1012	1024,4	968,9	961,0
Експорт, тис т	33	50	82	146	176	163	241	262,1	498,1	531,9
Пропозиція - всього, тис т	1111	1060	1191	1242	1230	1208	1252	1293,1	1482,6	1509,7
у тому числі виробництво	954	995	1075	1168	1165	1144	1167	1242,1	1498,9	1535,6
Імпорт, тис т	157	65	116	74	65	64	85	51,0	36,3	25,9
Виробництво на душу насе- лення, кг/рік	20,8	21,8	23,6	25,7	27,1	26,7	27,3	29,4	37,7	38,9
Споживання на душу насе- лення, кг/рік	23,2	22,5	23,8	24,4	24,3	23,9	23,6	24,3	25,4	25,6
Рівень самозабезпечення,%	89,6	96,8	99,1	105,2	111,5	111,7	115,9	121,0	148,1	151,8

Джерело: Сформовано та розраховано автором за даними Державної служби статистики України [21].

Зазначимо, що забезпечення збалансованості специфічне для кожного товарного сегмента аграрного ринку, не є виключенням також ринок м'яса та м'ясопродуктів.

Перспективи розвитку тваринництва як основної складової ринку м'яса й м'ясопродуктів, підвищення ефективності виробництва безпосередньо пов'язані зі збільшенням державної підтримки галузі. Пріоритетними напрямками є розробка науково обґрунтованих програм розвитку галузі та відповідного ринку, що дасть змогу забезпечити підвищення її ефективності; запровадження на постійній основі механізму компенсації за вирощування й утримання молодняку худоби, компенсація вартості будівель-

них витрат, стимулювання розвитку сімейного фермерського господарства; вдосконалення системи збуту, моніторингу тощо.

Важливим напрямом, який, на нашу думку, уможливило ефективніше функціонування ринку, є формування відповідного організаційно-економічного механізму збалансованості його розвитку. Проте спочатку доцільно сформулювати модель ринку м'яса й м'ясопродуктів.

Одним із методів, що дає змогу досліджувати системну динаміку розвитку та функціонування такого ринку як на рівні держави так і регіону, є метод моделювання. У макромоделі розвитку ринків об'єктом моделювання є механізми ринку в цілому, його ок-

ремі структури, в мікромоделі – господарська діяльність і потенційні можливості розвитку ринкових суб'єктів.

З огляду на вищезазначене пропонуємо модель розвитку ринку м'яса та м'ясопродуктів, яка, на наш погляд умовно відображає сучасну ринкову ситуацію і уможливає пов'язати функції ринку і принципи його функціонування з визначенням перспективних форм на основі етапу, джерела та шляхів його розвитку (рис. 4).

Виходячи із запропонованої моделі розвитку можна говорити про існування функціональних особливостей, які ґрунтуються

на тому, що досліджуваний ринок виступає посередником між споживачами і товаровиробниками, надає інформацію, за допомогою якої останні формують відповідну пропозицію продукції, а також інформацію господарюючим суб'єктам про необхідність зміни асортименту пропонованої до реалізації м'ясної продукції, за допомогою ринкової рівноважної ціни забезпечує взаємодію попиту й пропозиції, і в кінцевому результаті спонукає товаровиробників шукати нові шляхи підвищення ефективності та збільшення обсягів виробництва тощо.

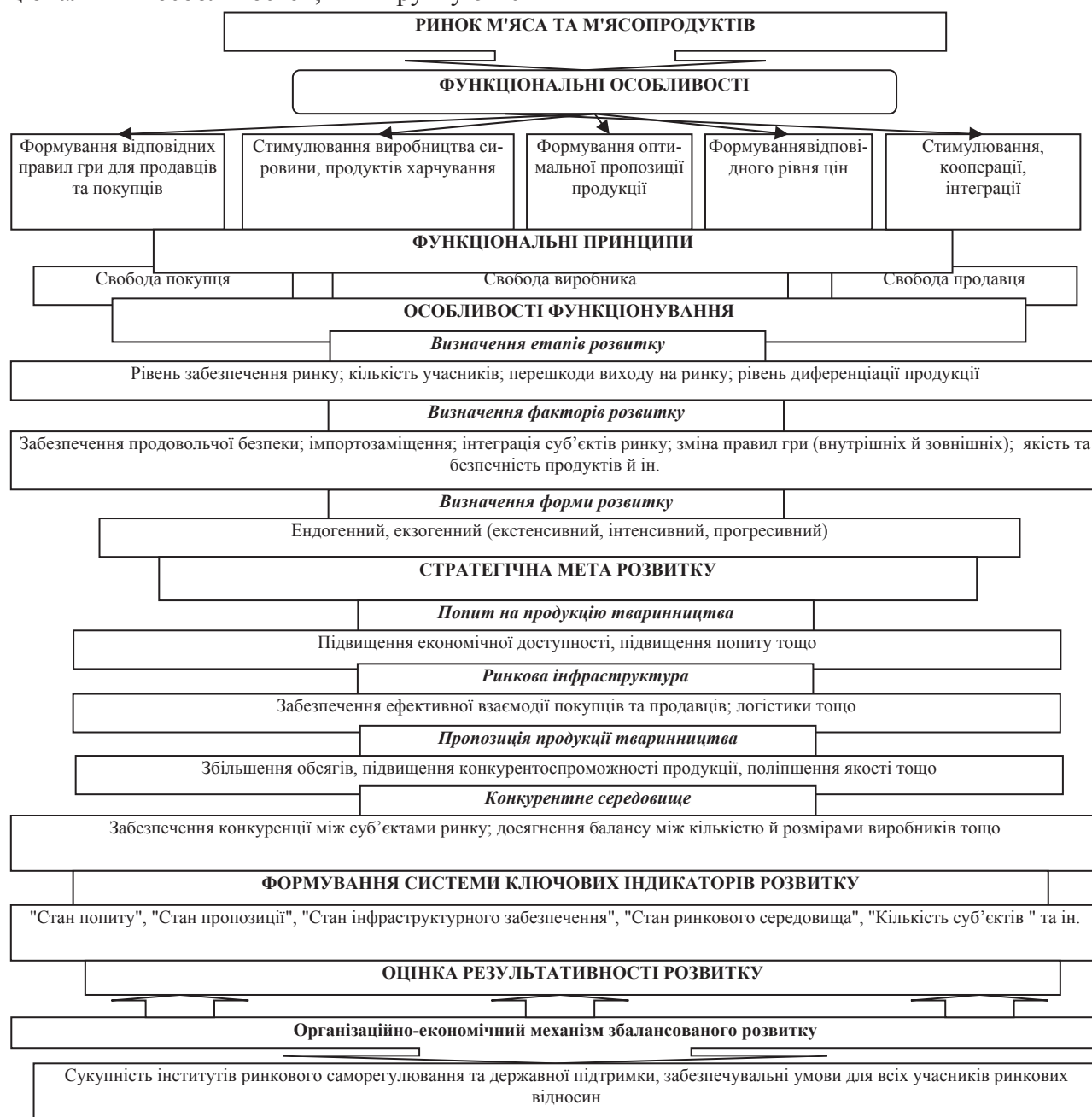

Рис. 4. Схема-модель розвитку ринку м'яса та м'ясопродуктів

Джерело: Сформовано автором на основі проведеного дослідження.

Отже, можна говорити про те, що ринок м'ясної продукції в загальній системі продовольчого ринку є складною інституціональною системою, інтереси учасників якої є розрізненими, що вимагає системного підходу до обґрунтування її розвитку й особливос-

тей функціонування. Спираючись на запропоновану модель, наведемо схему його функціонування із факторами попиту та пропозиції як важливих ринкових інститутів, що характеризують його збалансований розвиток (рис. 5).

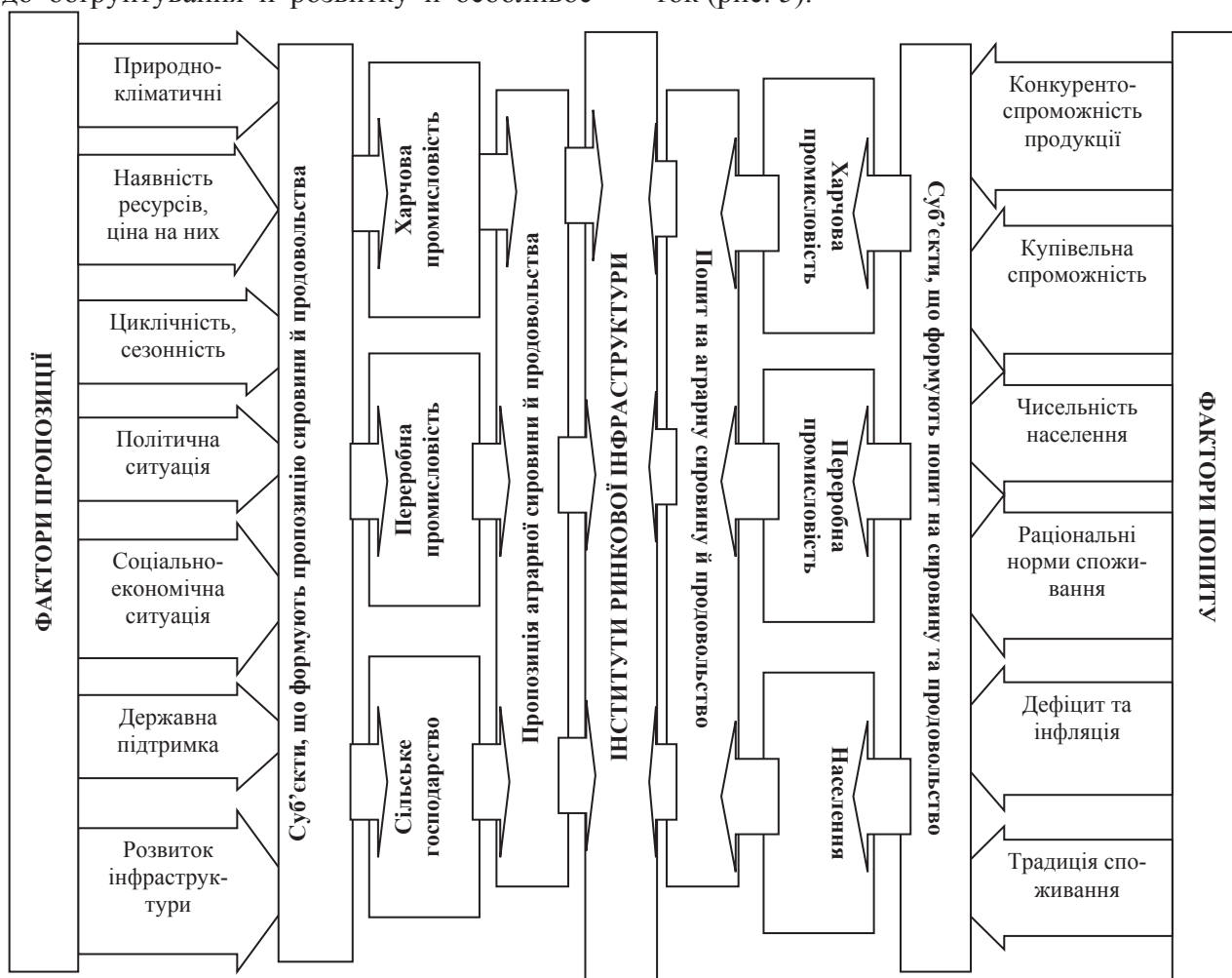

Рис. 5. Функціонування ринку м'яса та м'ясопродуктів

Джерело: Сформовано автором на основі проведеного дослідження.

Наведений рисунок, на наш погляд, дає змогу виокремити характерні особливості ринку м'яса й м'ясопродуктів по відношенню до інших видів ринків продовольчого спрямування, серед яких слід відзначити: попит, обмежений термін зберігання, невідповідність попиту пропозиції тощо. Крім того, слід зазначити, що ринок м'яса й м'ясопродуктів є одним із важливих продовольчих сегментів, який формує захищеність населення.

Отже, ринок м'яса та м'ясопродуктів, з одного боку, є інституціоналізованим середовищем, що забезпечує взаємодію між сільськогосподарськими товаровиробника-

ми, які вирощують худобу та птицю та м'ясопереробними підприємствами, а також між споживачами й виробниками продовольства, та іншими споживачами.

Вищесказане дає змогу сформувати організаційно-економічний механізм взаємодії суб'єктів ринку м'яса й м'ясопродуктів, як сукупність ринкових інститутів саморегулювання і державних інструментів та механізмів підтримки, спрямованих на створення сприятливих умов для всіх учасників ринкових відносин і досягнення гармонійної відповідності між попитом та пропозицією (рис. 6).

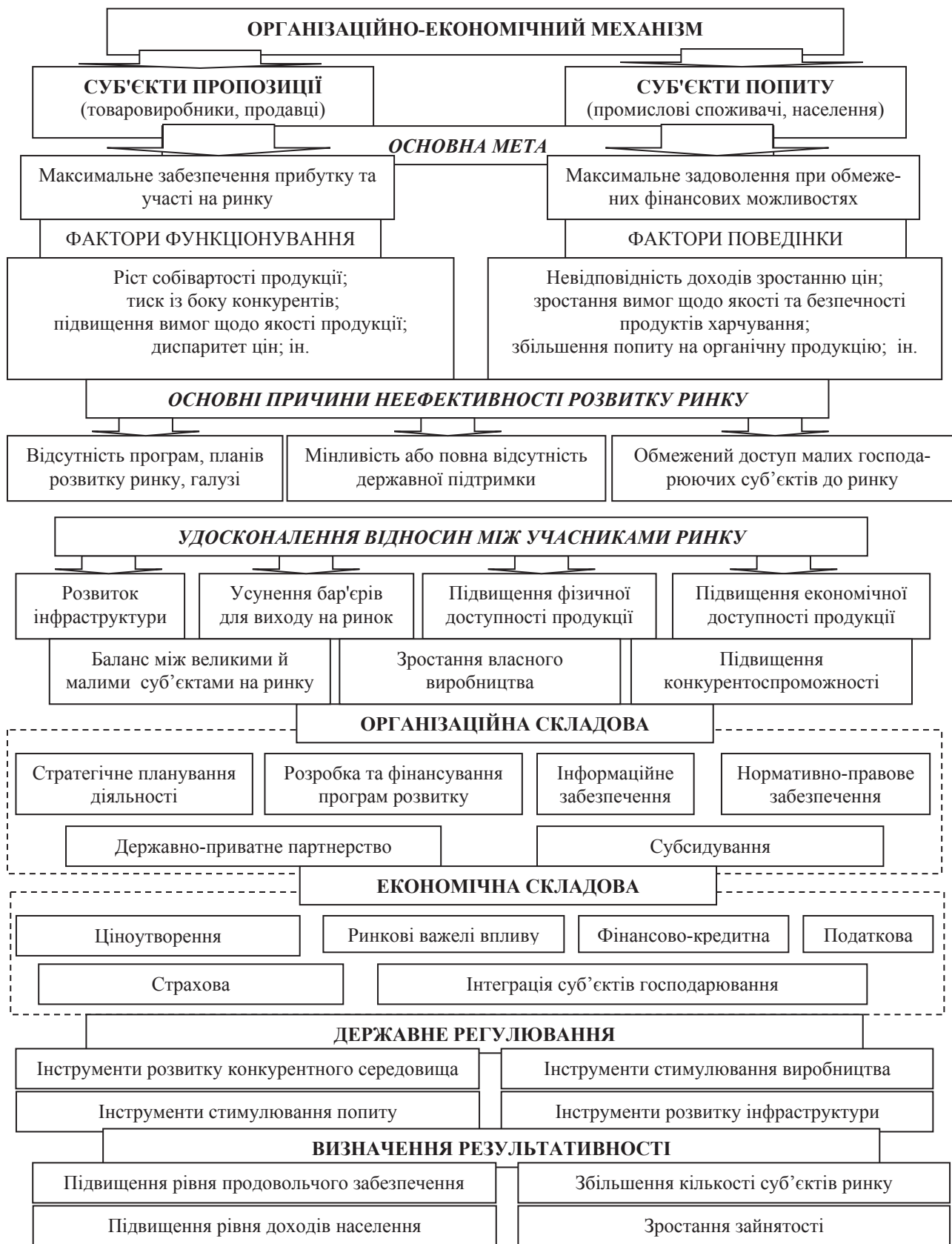

Рис. 6. Організаційно-економічний механізм забезпечення збалансованості ринку м'яса та м'ясопродуктів

Джерело: Сформовано автором на основі дослідження.

Говорячи про ринок як інституціоналізовану саморегулюючу систему, в якій між

виробниками і покупцями формуються відповідні відносини, завдяки яким в умовах

ринкової конкуренції попит і пропозиція повинні врівноважувати один одного при встановленні ціни, прийнятної для обох із сторін. Слід зазначити, що рівноваги досягають не завжди, основні елементи ринку можуть відрізнятися один від одного кількісно, якісно й структурно. Диспропорції між ними посилюються нині під впливом зміни умов зовнішнього середовища, зокрема: через різкі валютні коливання; здорожчання енергоносіїв; зростання ринкових цін; падіння купівельної спроможності населення тощо. За таких умов ринок як саморегульована система не здатна підтримувати свій рівноважний стан без державного втручання.

На наш погляд, держава має надавати суб'єктам ринку м'яса та м'ясопродуктів право самостійного господарювання, створюючи при цьому необхідні умови, які направлять їхню діяльність у русло суспільних інтересів.

Висновки. Проведене дослідження уможливило зробити висновок про те, що, в Україні збалансованість ринку м'яса та м'ясопродуктів як сегментованої товарної складової розвитку аграрного ринку знаходиться в незадовільному стані, що характеризується показниками валового виробництва м'ясної продукції, рівнем пропозиції її на ринку, що в кінцевому результаті відображається на рівні споживання, тобто її попиті.

Встановлена відсутність комплексного підходу, збалансованого розвитку ринку м'яса й м'ясопродуктів та оцінки результативності його функціонування, що дало змогу відповідно до цього сформулювати схему-модель розвитку ринку м'яса й м'ясопродуктів та організаційно-економічного механізму забезпечення збалансованості розвитку досліджуваного ринку.

Організаційно-економічний механізм забезпечення збалансованості ринку м'яса та м'ясопродуктів є сукупністю інститутів ринкового саморегулювання й державної підтримки, однакових умов для всіх учасників ринкових відносин, а також способів їхньої взаємодії, включаючи інтеграцію і дезінтеграцію, в ході та під впливом яких гармонізуються економічні відносини суб'єктів ринку, забезпечуючи цілеспрямований і збалансований розвиток.

Питання функціонування та збалансованого розвитку ринку м'яса й м'ясопродуктів є актуальними в умовах постійного недо-споживання продовольства, особливо це стосується м'ясної групи, що потребує системного підходу до подальшого його розвитку. Задані аспекти наукового пошуку є дороговказом для подальшого наукового пошуку.

Список використаних джерел

1. *Месель-Веселяк В.Я.* Розвиток м'ясопродуктового підкомплексу України / В.Я. Месель-Веселяк, О.В. Мазуренко; За наук. ред. акад. УААН П.Т. Саблука. – К. : ННЦ ІЕА, 2004. – 198 с.
2. *Мазуренко О.В.* Управління інноваційною діяльністю в підприємствах м'ясопродуктового підкомплексу / О.В. Мазуренко // Економіка АПК. – 2012. – №5. – С. 144-147.
3. *Мазуренко О.В.* Шляхи підвищення ефективності виробництва тваринницької продукції / О.В. Мазуренко, Г.В. Ковальова // Економіка АПК. – 2011. – №5. – С. 41-46.
4. *Пуцентейло П.Р.* Конкурентоспроможність м'ясного скотарства України: теорія і практика : моногр. / П.Р. Пуцентейло. – Тернопіль : ВПЦ “Економічна думка ТНЕУ”, 2011. – 420 с.
5. Тенденції розвитку галузі тваринництва та ринків м'ясо-молочної продукції України: науково-аналітичне видання / І.М. Демчак, Д.М. Микитюк, В.О. Завалевська та ін. – К. : НДІ “Укראгропромпродуктивність”, 2014. – 98 с.
6. *Мудрак Р.* Чинники цінової динаміки на ринку м'яса та м'ясопродуктів / Р. Мудрак // Економіка України. – 2009. – № 9. – С. 67–78.
7. *Місюк М.В.* Формування та розвиток регіонального ринку продукції скотарства : моногр. / М.В. Місюк. – Херсон : Грінь Д.С., 2013. – 344 с.
8. *Яців І.Б.* Регіональний ринок м'яса: ефективність функціонування і перспективи розвитку: моногр. / І. Б. Яців, С. Ф. Яців. – Львів, 2008. – 186 с.
9. *Прудніков Ю.В.* Локальні ринки сільськогосподарської продукції / Ю.В. Прудніков // Інноваційна економіка. – 2014. – № 6. – С. 255-261.
10. *Копитець Н.* Український ринок м'яса птиці / Н. Копитець // Мясной бизнес. – 2010. – № 3. – С. 89-91.
11. *Копитець Н.* Цінова ситуація на ринку м'яса птиці / Н. Копитець // Аграрний тиждень України. – 2010. – № 43. – С. 12.
12. *Орел В.М.* Оцінка сучасного стану та перспективи розвитку регіонального ринку м'яса та м'ясної продукції [Текст] / В. М. Орел // Економічний аналіз: зб. наук. праць. Тернопільський нац. екон. ун-т; редкол.: В. А. Дерій (гол. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського нац. екон. ун-ту “Економічна думка”, 2014. – Т. 18. – № 3. – С. 70-74. – ISSN 1993-0259.

13. *Березівський П.С.* Стратегічні пріоритети розвитку м'ясного скотарства / П.С. Березівський // Сталий розвиток економіки . – 2011. – № 6. – С. 165-169.
14. *Саблук П.Т.* Основи організації сільськогосподарського ринку / П.Т. Саблук, Д.Я. Карич, Ю.С. Коваленко. – К.: ІАЕ УААН, 1997. – 140 с.
15. *Шпичак О.М.* Економічні механізми державного регулювання ринків сільськогосподарської продукції та їх проблеми / О.М. Шпичак // Економіка АПК. – 2011. – № 2. – С. 150-155.
16. *Шпикуляк О.Г.* Інституції у розвитку та регулюванні аграрного ринку: моногр. / О.Г. Шпикуляк. – К.: ННЦ ІАЕ, 2010. – 396 с.
17. *Герасимчук Н.А.* Інституційні засади розвитку агропродовольчих ринків / Н.А. Герасимчук // Наук. вісн. Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України. – 2012. – Вип. 177, ч. 1. – С. 250–254.
18. *Ібатуллін М.І.* Інституційне середовище продовольчого ринку: зарубіжний досвід і вітчизняне сьогодення / М. І. Ібатуллін // Вісн. аграр. науки. – 2015. – № 10. – С. 64–68.
19. *Охріменко І.В.* Наукові основи макроекономічного аналізу аграрного ринку / І.В. Охріменко, І. М. Паска // Агросвіт. – 2015. – № 17. – С. 3–7.
20. *Мамчур В.А.* Інститути аграрного ринку: теоретичні аспекти / В.А. Мамчур // Економіка АПК. – 2010. – №10. С. 151 – 156.
21. Статистичний збірник “Тваринництво України” за 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :www.ukrstat.gov.ua.

Стаття надійшла до редакції 11.07.2017 р.

Фахове рецензування: 24.07.2017 р.

* * *

Новини АПК

Україна та Білорусь розширюють співпрацю в аграрній сфері

Українська делегація на чолі з заступником Міністра аграрної політики та продовольства України з питань євроінтеграції Ольгою Трофімцевою взяла участь у черговому засіданні українсько-білоруської робочої групи зі збільшення взаємної присутності на ринках Білорусі та України сільськогосподарської, харчової та іншої продукції. Також українська група відвідала декілька білоруських аграрних підприємств.

«Білорусь є важливим торговельним партнером в регіоні для України. Більше того, ми приділяємо велику увагу не лише розвитку торгівлі між нашими країнами, але й співпраці в інших сферах, які є цікавими як для України, так і для Білорусі», – зазначила заступник Міністра та додала, що за результатами засідання робочої групи був підписаний протокол, в якому зафіксовані пріоритетні напрямки співпраці двох країн.

«Традиційно Україна та Білорусь активно співпрацюють у сфері фітосанітарії та ветеринарії. Цей активний діалог Держпродспоживслужби України та відповідних органів Білорусі дає нам можливість досить швидко опрацювати всі критичні питання в робочому порядку. Вже 18 українських компаній мають сьогодні змогу експортувати продукцію тваринництва до Білорусі. Ми будемо й далі працювати над збільшенням нашої присутності на цьому ринку», – зауважила Ольга Трофімцева та додала, що українська сторона також готова працювати з білоруськими колегами щодо питань розширення асортименту їх експорту до України.

«Окрім того, ми запропонували білоруській стороні розглянути можливість спільного виробництва готової харчової продукції в Україні. Головною метою є експорт цієї продукції до третіх країн та регіонів, з якими в Україні вже існують угоди про вільну торгівлю», – підкреслила заступник Міністра.

За словами Ольги Трофімцевої, перспективними напрямками співпраці з Білоруссю в аграрній сфері розглядаються аграрне машинобудування, насінництво та садівництво, селекція та генетика у тваринництві, а також науково-технічне співробітництво.

Довідково:

За 2016 рік товарообіг між Україною та Республікою Білорусь становив 435,9 млн дол. США.

Експорт досяг 402,7 млн дол.США. Ключові товари експорту: залишки та відходи харчової промисловості –129,5 млн дол., м'ясо та субпродукти – 45,1 млн дол., насіння олійних культур – 34,3 млн дол., зернові вироби – 34,1 млн дол., вершкове масло – 31,9 млн дол., овочі рослинні – 16,5 млн дол.

Імпорт – 33,2 млн дол. Ключові товари імпорту: продукція борошномельно-круп'яної промисловості, готові та консервовані продукти з риби, овочі та інші.

За 4 місяці першого півріччя 2017 року товарообіг між країнами становив 160,1 млн дол. та зріс на 42,3 млн дол. порівняно з аналогічним періодом 2016 року. Експорт становив 150,3 млн дол., а імпорт – 9,8 млн дол.

Прес-служба Мінагрополітики України